

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

นี่เวลาเรา เห็นใหม่ เราจะไม่ทำตัวเราเอง เรามองไปทางโลก ถ้าเรามองทางโลก จะล่ำใจ กันมากนะ คมองสิ ฤดูกาลมันเปลี่ยนแปลง การย้ายถิ่นของสัตว์ ไชบีเรียนะนกตัวเล็กๆ มันบินย้าย ถิ่นฐานของมันมาได้ มันบินของมันเพื่อหนีภัยหนาวของมันมา เห็นใหม่ มันยังรู้จักหนีภัย แล้วเรา คูลิชีวิตของมันแค่เท่าไร ย้ายถิ่นฐานรอบหนึ่งนะชีวิตรอดกลับไปก็ได้ จะไปตายกลางทางก็ได้ จะไปตายทิ้งที่ไหนก็ได้ เห็นใหม่ แล้วชีวิตของพวกเขา องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เหมือนพยับแดด” พยับแดด คูลิ เวลาเราขับรถไปบนถนน พยับแดดไอมันขึ้นมา ชีวิตเราแค่นั้น

เพราะเข้าไปถึงตรงนั้นมันจะไม่มีอะไรเลย มันชั่วคราวไง มันแป๊บเดียวไง แต่เราว่าเราอยู่ กัน ๑๐๐ ปี แล้วเราเพลินกับชีวิต เพราะอะไร? เพราะเราคูลิสัตว์ เห็นใหม่ แมลงบางชนิดอายุมันแค่ ๗ - ๘ วัน คูลิ ดูอย่างพวกเห็ด มันเกิดมาชั่วคราวนะ พอบ่ามันก็โรยแล้ว แล้วเวลาเทวดานะ ๑๐๐ ปีของเราเท่ากับของเขา ๑ วัน แล้ว ๑ ชีวิตของเขา เขามองเรานี่นิดเดียว เราไปเพลินกับเรากันเอง ใจ ๑๐๐ ปีของเราเท่ากับ ๑ วันของเขา แล้ว ๑ ชีวิตของเขามันเท่ากับเรากี่ล้านปี แล้วเราว่าเรา ๑๐๐ ปี ชีวิตเรายืนยาว นี่ประมาทมาก แต่เราไปมองกัน เราไปมองว่าชีวิตเรายืนยาว เพราะอะไร? เพราะ เรารู้แต่เฉพาะตัวเราเอง

นี่กิเลสมันบังไว้อย่างนี้ อดีต อนาคตมันบังไว้ นี่มิตมันบังไว้ พอบังไว้เราก็เพลินกับชีวิต พอเราเพลินกับชีวิตเราก็ใช้ชีวิตของเราไป คูลิ เวลาคนใกล้จะเสียชีวิต ทุกคนจะเหนียวรั้งไว้ๆ แต่ ถ้ามันเป็นกรรมนะ เราเป็นกรรม มันเป็นสภาวะแบบนั้น แล้วอิทธิบาท ๔ ใครมีอิทธิบาท ๔ จะอยู่ อีกกัปหนึ่งก็อยู่ได้ อยู่อีกกัปหนึ่งมันไม่เดือดร้อน มันไม่เดือดร้อนนะ สิ่งที ๑๒๐ ปี ๒๐๐ ปีอยู่ได้ ทั้งนั้น แต่ร่างกายสภาพนี้มันทนไหวทนไม่ไหว

เห็นใหม่ คูลิ อย่างทางโลกเขา ชีวิตจิตเขาบอกเขาอยู่ ๑๐๐ ปีสบายๆ เลย เพราะเขารักษา ร่างกายของเขา เขาดูแลสุขภาพเป็นไปของเขา เขาดูแลสุขภาพของเขา สุขภาพใจ แต่จิตมันไม่มีวันตาย

จิตไม่มีวัย ถ้าจิตไม่มีวัย สิ่งที่เรารักษา รักษาไปตามความเป็นจริง ถ้ารักษาตามความเป็นจริง นี่โอกาส โอกาสนะ เทวดา อินทร์ พรหม เขาไม่มีร่างกาย เขาเป็นทิพย์หมด เขาไม่มีอะไรกระตุ้นให้เขารู้สึกตัวนะ เขาถึงเพลินกับชีวิต

เราเปรียบเทียบเลย เทวดา อินทร์ พรหม เหมือนลูกคบคิดที่มีฐานะมาก อยู่สุขสบาย ในนรกอเวจีก็เหมือนเราคนทุกข์คนยาก ต้องปากกัดตีนถีบ มันก็เท่านั้น เพราะมันอยู่สุขสบายนะ แต่วิญญูมันก็ทำให้มันหมดอายุขัยไป เพราะมันชั่วคราว สิ่งต่างๆ ชั่วคราว

เราไปเกิดเป็นมนุษย์ มันมีร่างกายคอยบีบคั้น มันกระตุ้น เพราะอะไร? เพราะมันต้องการอาหาร มันต้องการปัจจัยเครื่องอาศัย นี่ปัจจัยเครื่องอาศัยเราก็ต้องเอาสิ่งนี้มาเพื่อดำรงชีวิต ดำรงชีวิตเราก็แสวงหาสิ่งนี้กัน จนพุดให้มันแบ่งชนชั้นกันเป็นคุณภาพชีวิต คุณภาพดีคุณภาพเลว ใง คุณภาพดีคุณภาพเลวขนาดไหน มันก็อึมเดียวเหมือนกัน คุณติ เวลาอยู่ในโคนไม้ เราอยู่โคนไม้กัน เรามีความสุขของเรานะ ความสุขของเรา เห็นไหม เราดำรงชีวิต คุณติ อดอาหาร เวลาอดอาหาร อดนอนผ่อนอาหารเพื่ออะไร? เพื่อฝึกไว้ใง

ฝึกไว้ถ้าเกิดมีคราววิฤติ เราเดินป่ากันหลงป่ากัน ๓ วัน ๔ วันยังไปได้ นะ ขอให้มันน้ำ มีแหล่งน้ำหล่อเลี้ยงชีวิตไป เราดำรงชีวิตของเราไปได้ ทำไมมันอยู่ได้ล่ะ แต่ทำไมเราอยู่ทางโลก ทำไมเราอยู่ไม่ได้ล่ะ ทำไมเราต้องคิดว่าเราจะต้องมีความมั่นคงในชีวิตล่ะ เห็นไหม มันหลอกเอานะ หลอกเอาว่าเอาสิ่งนั้นเป็นประเด็น นี่คิดเรื่องโลก

พอจิตคิดเรื่องโลกมันก็ออกมาเป็นโลก ถ้าจิตเริ่มเป็นธรรมนะ คิดเรื่องธรรม สิ่งนี้เป็นหน้าที่ หน้าที่นะ ภิกษุเป็นผู้เห็นภัยในวิญญู แล้วเวลาถ้าเห็นสิ่งปัจจัยเครื่องอาศัยมันเป็นโทษ เป็นโทษแล้วทำไมพระต้องบิณฑบาตล่ะ? ทำไมเราต้องหล่อเลี้ยงชีวิตเราไปล่ะ? มันเป็นหน้าที่นะ หน้าที่เพราะอะไร? เพราะมนุษย์สมบัติ อาหาร ๔ ใง อาหารกวมพิงการอาหาร อาหารเป็นคำข้าว เทวดา วิญญาณาหาร พรหม ผัสสาหาร มโนสัญเจตนาหาร ตีความกัน ตีความว่าเป็นมโน เป็นเจตนา มโนสัญเจตนาหาร มโนวิญญาณปิ นิพพินุทติ มโนสมุสเสปิ นิพพินุทติ ในอาทิตตฯ เห็นไหม มโนก็ทั้ง สัมผัส ความสัมผัสเกิดจากมโนก็ทั้ง ทั้งออกไปแล้วมันก็พ้นออกไป อาหาร ๔ อาหารคือการดำรงชีวิต อาหารคือการสืบต่อ อาหารในวิญญู อาหารในวิญญูคือว่าสิ่งที่เราจะสื่อความหมายกัน ดำรงชีวิตกัน

ชีวิตเราอยู่ได้เพราะอะไร? เพราะไออุ่น เพราะความสืบทอดของกาลเวลาและการอาหาร แล้วจิตที่มันพ่นออกไปจากโลก เห็นไหม มโนสัญเจตนาหาร มโนวิญญาณปิ นิพพิณฑติ มโนสมมุติเสปิ นิพพิณฑติ มโนก็ไม่มี จิตก็ไม่มี ทุกอย่างไม่มี พระอรหันต์ไม่มีจิต แต่สมมุติ สมมุติเข้ามา เห็นไหม คูสิ คุณก็สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์มาสอนผู้ที่จิตเข้าศึกษา ธรรม เห็นไหม นี่มโนสัญเจตนาหาร มโนวิญญาณปิ นิพพิณฑติ มโนทิ้งไปแล้ว มโนเจตนา มโน สะอาด มโนสมมุติ มโนเพื่อเป็นจุดเริ่มต้น เป็นจักรวาล ดวงดาวคนละดวงดาว จิตคนละจิต จักรวาลคนละจักรวาล ของใครของมัน

แต่ของใครของมันนี่มันเป็นวิญญะ เป็นสายบุญสายกรรม สายบุญสายกรรม เราจะเชื่อใคร เราจะลงใคร เห็นไหม นี่วิญญะ สิ่งที่ว่าอาหาร ๔ อาหารในวิญญะ ไม่ใช่อาหารเป็นคำข้าว อาหารเราตีความกันแค่นั้นไง นี่ตีความกันโดยกิเลส ตีความกันโดยสิ่งที่ว่ามันเป็นวิทยาศาสตร์ ตีความโดยว่าถ้าตีความเกินกว่านั้นไปจะอายุเขา จะว่าเป็นศรี เป็นการล้ำสมัย ตีความสิ่งที่สืบทอดกันได้ นี่ไง สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา

บอกไม่มี ภาวนามยปัญญานะสิ่งที่ว่าเหนือการคาดหมาย แล้วเหนือการคาดหมายสิ ถ้าไม่เหนือการคาดหมายมันจะพ้นจากกิเลสไปได้อย่างไร? เพราะความคาดหมาย กิเลสมันก็คาดหมาย กิเลสมันก็ควบคุมความคาดหมายเราอยู่ที่นี่ ความคิดของเราเกิดจากข้อมูล เกิดจากสถิติ นี่ความคิด โดยสมอง แล้ววิทยาศาสตร์พิสูจน์กันมาขนาดไหนเขาต่อ ยอดกันไป ต่อ ยอดกันไป เป็นจินตมยปัญญา

จินตนาการของออนไลน์ เห็นไหม จินตนาการสำคัญกว่าความรู้ ความคิดจินตนาการ เขามีความรู้ของเขา จะจินตนาการต่อ ยอดขึ้นไป ต่อ ยอดขึ้นไป แล้วพิสูจน์กันมาเป็นวิทยาศาสตร์ไง แต่ถ้าพิสูจน์กันด้วยภาวนามยปัญญาล่ะ ถ้าพิสูจน์ภาวนามยปัญญามันเกิดมาจากไหน? ก็มันเกิดจากจักรวาลนั้น เกิดจากจิตนั้น เกิดจากดวงดาวดวงนั้น เกิดจากใจนั้น เกิดจากการภาวนานั้น แล้วมันทำลายที่ไหน? เข้าไปทำลายกิเลสในดวงใจนั้น แล้วดวงใจนั้นพ่นไป มโนวิญญาณปิ นิพพิณฑติ มโน นี่ศูนย์กลางของจักรวาล ใจเกิดใจตลอดไป มโนความรู้ลึกอันนี้เป็นศูนย์กลางจักรวาล

โลกนี้มีเพราะมีเรา ทุกข์มีก็มีเรา สุขมีก็มีเรา จะหลุดพ้นก็เราหลุดพ้น แต่เวลาปฏิบัติ การประพฤติปฏิบัติโดยวิทยาศาสตร์ ใครหลุดพ้น? หลุดพ้นทางวิชาการไง หลุดพ้นในข้อมูลไง หลุดพ้นในสัญญาใจ หลุดพ้นด้วยการศึกษาใจ แล้วมันจะหลุดพ้นได้ไหมล่ะ มันหลุดพ้นอะไร มันก็

สาวต่อไปเรื่อยๆ มันจะจบสิ้นกระบวนการที่ไหน เพราะมันเป็นข้อมูลจากหัวใจที่มันไม่มีการจบสิ้น แต่ถ้ามันหลุดพ้น มันหลุดพ้นจากต้นขั้ว ต้นขั้วคือกวางสวะ ตัวภพ ตัวใจ แล้วมันหลุดพ้นกันมาได้อย่างไร

ชีวิตเป็นอย่างนี้ละ ถ้าชีวิตเป็นอย่างนี้ มันเห็นการเกิดการตาย เพราะจิตตัวนี้เป็นตัวเกิด นี่ปฏิสนธิจิต เวลาจิตมันเกิดมันตาย เกิดตายจากไหน เกิดตายในวิญญูะ แล้วตัวจิตมันเกิดอย่างไร ถ้ามันไม่เกิดอย่างนี้ พระโพธิสัตว์มันจะสืบต่อบารมีกันมาได้อย่างไร พระโพธิสัตว์จากพระเวสสันดรมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ มันสืบต่อกันมาได้อย่างไร ถ้าไม่สืบต่อมาพระอรหันต์ต้องเสมอกันสิ นักวิทยาศาสตร์มันพิสูจน์กันอย่างนี้ ค่าเหมือนกัน ค่าต้องเท่ากัน ค่าของจิตก็ต้องเท่ากัน

แต่ค่าของจิตมันไม่เท่ากัน คุณสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม อัครสาวก แล้วพระอรหันต์สืบต่อกันมา สาวกต่างๆ กันมา บารมีเท่ากันไหม? ไม่เท่ากัน เพราะอะไร? เพราะค่ามันไม่เท่ากัน เพราะการสร้างสมมาไม่เท่ากัน นี่จิตมันเวียนตายเวียนเกิดอย่างนี้ แล้ววิญญูะมันเป็นสภาวะแบบนี้ จิตมันเกิดมันตาย นี่ปฏิสนธิจิต แล้วมันเกิดขึ้นไป แล้วพอออกมาเป็นวิญญูะความรู้ อันนี้มันเป็นอาการของใจ มันเป็นเปลือก มันเป็นสิ่งอาการของใจ ไม่ใช่ใจ แล้วเราเข้ากันไม่ได้ เราทำกันไม่ได้

นี่มันเห็นความเป็นไปของชีวิตนะ มองไปสิ เห็นไหม สัตว์มันย้ายถิ่นกัน โอ้ มันก็ถนอมรักษาของมัน ตามแต่ปัญญาของมัน ตามแต่จริตนิสัยของมัน ตามแต่ธรรมชาติของมัน มันต้องย้ายถิ่นของมัน ถึงคราววงจรชีวิตของมันก็หมุนเวียนไป แล้วมันก็หมุนอย่างนั้น หมุนอย่างนั้น หมุนโดยภพ เกิดเป็นสัตว์โดยสัญชาตญาณของสัตว์ ธรรมชาติสร้างมาอย่างนั้น

แต่โดยใจ โดยใจพระโพธิสัตว์ เกิดเป็นกวาง เกิดเป็นนกแขกเต้า เกิดเป็นต่างๆ เป็นหัวหน้าสัตว์ เห็นไหม นี่ก็อยู่ในสภาพของสัตว์นั่นละ แต่เป็นหัวหน้า เป็นผู้สร้างสมบารมี พระโพธิสัตว์เห็นไหม ก็เวียนตายเวียนเกิดกันไปสภาวะแบบนี้แล้วย้อนกลับมา เราเป็นมนุษย์ แล้วเราพบพระพุทธศาสนา เรามีครูบาอาจารย์มีธรรมคอยชี้จุด ชี้จุดนะ ชี้จุดหัวใจให้มันมีความรู้สึก ให้มันมีคุณค่าของชีวิต คุณค่าของชีวิต ประกอบสัมมาอาชีวะ ประกอบอาชีวะไปเพราะเราต้องทำ พระยังต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัยเครื่องอาศัยของเรา เห็นไหม เป็นภิกษุ สังคมของชาวพุทธ นี่ธรรมวินัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้สุดยอดมากเลย ให้โอกาสของเรา

ถ้าเราจริงจัง เราเป็นนักรบ เราวชมมาเป็นพระ โอกาสเรามี ๒๔ ชั่วโมงเลย ถ้ามีครูบา อาจารย์ที่เป็นธรรม จะเปิดโอกาสให้เราบ่อย ถ้าครูบาอาจารย์ที่ไม่เป็นธรรมนะ นี่เอาสิ่งนี้มาเป็นบาทฐานก้าวเหยียบขึ้นไป เอาสร้างบารมี สร้างบารมีโดยกิเลส ต้องการชื่อเสียง ต้องการกิตติศักดิ์ สังคมใจ แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ นี่หวัลดักร ชนปัญหาไปทั้งหมดเลย แล้วปกป้องให้ลูกศิษย์ลูกหาของเราได้พยายามให้เป็นศาสนทายาท ให้ค้นคว้าขึ้นมาจากใจ ถ้าใจมันค้นคว้าขึ้นมาได้ เรามีโอกาส

แต่ถ้าเราวชขึ้นมาเป็นนักรบ เราก็มีโอกาส ๒๔ ชั่วโมง ถ้าเราเป็นคฤหัสถ์เราอยู่ในสำนักที่ดี เราก็มีโอกาสประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ แต่ถ้าเราจะต้องประกอบอาชีพทางโลก เราครองเรือนอยู่มันก็ต้องสัมมาอาชีวะ แล้วเราพยายามทำชีวิตของเราให้สะอาดขึ้นมา ถ้าสะอาดขึ้นมา มันทำของเราขึ้นมา มันก็มีโอกาสขึ้นมา โอกาสทำแล้วแต่ ถ้าเราถึงที่สุดได้ มันเป็นภาระแล้ว ภาระหน้าที่นะ ในเมื่อเป็นครอบครัวขึ้นมาต้องมีภาระ ใครไม่มีภาระ คุณค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ เวลาจะออกเป็นเจ้าของชายสิทธิ์ดะ เห็นใหม่ ลูกเพิ่งคลอดนะ ความรักของพ่อแม่กับลูกสายใยอันนี้มันเป็นธรรมชาติ แล้วหักหัวใจออกไปใครบ้างไม่ทุกข์ ทุกข์ทั้งนั้น แต่ลงทุน ลงทุนมาเพื่ออะไร? เพื่อเวลาสิ่งวิฤติของชีวิตต่างๆ แต่ละชีวิต ทุกคนพูดถึงวิฤติชีวิต

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เราเป็นมากกว่า โลกธรรม ๘ ไม่มีใครโดนเสียคติ โดนแรงกระหน่ำของ โลกธรรมเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วก็ยังมีคนมาติฉินนินทาอยู่ตลอดเวลา เห็นใหม่ เพราะมันมีลัทธิ มีศาสนาต่างๆ ผ่านวิฤติอย่างนี้มา แล้วพอถึงลูกศิษย์ลูกหา เวลามีปัญหาขึ้นมาท่านบอกเด็กๆ เด็กๆ ทั้งนั้น ปัญหาของพวกเอ็งนะ ไร้สาระเลย พระพุทธเจ้าผ่านวิฤติมาอย่างนี้มาตลอด นี่ผ่านวิฤติทั้งภายนอก และผ่านวิฤติทั้งภายใน เพราะเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปมันเล่ห์กลของกิเลส มันมีมหาศาลเลย

นี่มารพยายามจะคลาย ลูกสาวพญามารมาล่อมาหลอก อันนั้นมันเป็นบุคลาธิษฐาน แต่ความจริงมันก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ ความเป็นมันเป็น โดยข้อมูล ข้อมูลคือความเป็นไปในหัวใจที่มันรั้งใจ คูติ คูเวลาเราคิดสิ เพศตรงข้ามขึ้นมา นี่ เสียงมันเร้าใจเราไหม? มันเร้าใจทั้งนั้น สิ่งที่ย่างในก็มี สิ่งที่ย่างนอกเป็นบุคลาธิษฐาน เพราะอะไร? เพราะศาสนามันมีวิฤติภาวะของบุคคลไม่เท่ากัน ก็เปรียบเทียบให้เห็น เปรียบเทียบให้เป็นรูปธรรมขึ้นมา เราจะจับต้องได้ เราจะมีแนวทางเดินใจแผนที่ แผนที่ดำเนิน ถนนหนทาง ในป่ารกชัฏ คูติทางสัตว์มันเดินไป เราจะเดิน เราจะผ่านพ้นไป

คู่อไผ่มันปิดกั้นไว้ หนามไปหมดเลย มีแต่หนาม มีแต่ขวากหนาม แล้วมันมีทางรอดไปของสัตว์ เราเดินไปตามทางนั้น

นี่ก็เหมือนกัน บุคลาธิษฐานเป็นแนวทาง แนวทางให้คนที่มันฉลาด คนที่มันมีปัญญา มาก มันได้เห็นเป็นรูปธรรม แล้วเราปฏิบัติขึ้นไปมันมีความรู้สึกอย่างนั้น แต่สภาวะของเราจะไม่เหมือนอย่างนั้น เพราะอะไร? ถ้าเหมือนอย่างนั้นมันเป็นปัญญา แต่เราปฏิบัติไปมันมีเหตุการณ์ มันมีวิกฤติของใจ มันมีนะ ความชอบ ความพอใจของใจแต่ละดวงใจไม่เท่ากัน เราก็ผ่านพ้นอันนี้ไป อันนี้เราผ่านพ้นไปมันก็มี มีผู้นำทางไปแล้วไง นี่แผนทีเครื่องดำเนิน นี่บุคลาธิษฐาน

ประพฤติปฏิบัติไปมันจะเป็นสมบัติของเรา แล้วเราทำของเราขึ้นไปนะ ถ้าเราได้ประพฤติ ปฏิบัติธรรม แล้วธรรมขึ้นมาในหัวใจ สิ่งนี้มันเป็นคุณค่า คุณค่าเพราะอะไร? เพราะการเกิดและการตาย การเวียนเกิดและเวียนตายโดยอวิชา โดยความปิดที่มันปิดบังตาไว้ เราจะไม่รู้เลย เราจะเพลินไปกับชีวิตนะ ถ้าเห็นโทษของมัน นี่ครูบาอาจารย์ของเรา คูสิ เวลาที่อยู่ไปวันคืนล่วงไปมันเร็วมาก เหมือนเข็มกระดิกปี๊บวันหนึ่งๆ เลย เพราะมันแผลลึบๆ วันเดียวแล้วนะ เพราะใจมันไม่มีสิ่งใดโหยหา

แต่ของเราทั้งวันทั้งคืนเราก็ต้องมีภาระหน้าที่ ภาระหน้าที่มันเป็นสมมุติ คูสิเวลาแต่ละประเทศก็ไม่เท่ากัน เร็วช้าต่างกัน แต่ก็เวลาเป็นสากล นี่ก็เหมือนกัน ในจิตก็เหมือนกัน สิ่งต่างๆ เวลาขึ้นมาถึงที่สุดแล้วมันเป็นสากลอันเดียวกัน สมาริก็เป็นอันเดียวกัน เวลาปัญญาเกิดขึ้นมาอันเดียวกัน หมายถึงว่าเราเกิดจากอริยสังขะ แต่ถ้ามันปลีกแยกออกจากอริยสังขะไป มันก็เป็นปัญญาของเรา เป็นปัญญาโดยสัญญา เป็นปัญญาโดยกิเลส เราก็ต้องลองผิดลองถูก เราไม่ต้องผ่านวิกฤติ นี้ขึ้นมาในใจของเราขึ้นมา

มันเห็นคุณค่าของชีวิตเลย ชีวิตนี้หมุนเวียนไป ชีวิตเราก็มีคุณค่า คุณค่าของเราละ คุณค่าของเรา มันยังมีลมหายใจ เราต้องตั้งสติ เราทำแต่คุณงามความดีไว้ ทำคุณงามความดีนั้นเป็นเสบียงกรังต่อไป คนยังเกิดยังตายอยู่ ให้ดีพาเกิด ให้บุญพาเกิด เกิดขึ้นมา เกิดมันเวียนไป แต่ถึงที่สุดนะ ถ้าจิตมันเข้ามา ช้างกระดิกหู งูแลบลิ้นนะ เวลาสิ้นกิเลสนะ พับ! เสร็จเลย

แต่...แต่เวลาสะสมขึ้นไป กว่ามันจะกระดิกหู กว่าจะงูแลบลิ้น เหมือนทำอาหารเลย กว่า จะเตรียมอาหารเสร็จ กว่าจะลงในเตา สุกในเตานั้น แต่การเตรียมอาหารแต่ละอย่างมา ต้องให้พร้อม ต้องล้าง ต้องซอย ต้องทำ แต่เวลาลงเตาเสร็จหมดเลย นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราทำสมาธิเลย ตั้งสติ

เอ๋ย เก็บหอมรอมริบมานี้ กว่าเตรียมอาหาร กว่าจะเป็นอะไร กว่าจะสมคูลขึ้นมา ถ้าสมคูลขึ้นมา
ข้างกระดิกหู ฐุแลบลิ้น เราจะประสบความสำเร็จในชีวิต เอวัง